

Samleskinnen

Nr. 3/2017 – Årgang 22

Medlemsblad for Rogaland Elektromontørforening

Samleskinnen

Utgitt av:

Rogaland Elektromontørforening

Lagårdsveien 124

4011 Stavanger

Mandag-fredag 08.00-15.30

Hjemmeside: www.rele.no

E-post: firmapost@rele.no

Telefon:

Stavanger 51 84 04 50

Faks:

Stavanger 51 84 04 80

Leder:

Øivind Wallentinsen: 908 97 703

E-post: wallentinsen@rele.no

Kontomedarbeider:

Olga Kozlova 940 54 269

E-post: firmapost@rele.no

Organisasjonssekretærer:

John Helge Kallevik

Mobil: 908 97 701

E-post:

jhkallevik@rele.no

Geir Ove Bernhoff

Mobil: 913 40 240

E-post:

bernhoff@rele.no

Annonse:

Ta kontakt med Stavangerkontoret.

Deadline:

Nr. 4-2017 = 24. november

Nr. 1-2018 = 05. mars

Nr. 2-2018 = 30. mai

Nr. 3-2018 = 25. september

I posten ca. 4 uker etter deadline

Ettertrykk med gjengivelse av kilde tillates.

Redaktør: Torkel Risanger Ulvik

Mobil nr: 46415551

E-post: torkel.ulvik@helgevold.com

Redaksjonen: Arbeidsutvalget

Opplag: 2.200

Forside: Geir Ove Bernhoff

Trykk: Kai Hansen, Stavanger

Leder

Stortingsvalget er nå gjennomført og resultatet ble fortsatt borgerlig flertall. Det betyr, slik jeg ser det, at vi får fire år i motbakke. Det er i skrivende stund ikke avklart hvilke partier som kommer til å sitte i Regjeringen på borgerlig side. Om det fortsatt blir Høyre og Fremskrittspartiet eller at Venstre går inn i Regjering. KRF har pr. dato klargjort at de ikke vil gå inn i Regjering. Det som er positivt er at flertallet på borgerlig side er svekket slik at Høyre og FRP er avhengig av støtte fra både Venstre og Krf for å få flertall i Stortinget. En annen ting som er positivt ved valget er at Rødt fikk ett mandat inn på Stortinget. Jeg tror som tidligere nevnt at det blir tøffere kår for oss som kjemper for bedre arbeidstakerrettigheter, hvor tøft gjenstår å se.

Vi har ett voksende problem også i vår bransje med at bedriftene stadig bruker innleie i stede for å ansette selv. Når de i tillegg leier inn fra bemanningsforetak så forsterker dette problemene. Arbeidstakerne i bemanningsforetakene blir kun engasjert for det enkelte prosjekt, altså en veldig utrygg arbeidssituasjon. De som er "fast" ansatte får ikke lønn mellom oppdragene så det hjelper lite. Regjeringen sendte ut en høring i sommer som skulle stramme inn mulighetene til bemanningsbransjen for å kunne ha fast ansatte uten å betale lønn, det var i alle fall budskapet fra Arbeids- og sosialministeren. Etter å ha gått gjennom høringsnotatet, om endringer i arbeidsmiljøloven om fast ansettelse, midlertidig ansettelse i og innleie fra bemanningsforetak, mener jeg forslaget langt på vei vil legalisere dagens praksis. Jeg er ikke optimistisk med tanke på å få begrense bemanningsbyråenes muligheter lovveien neste Stortingsperiode. Jeg mener allikevel at vi må jobbe politisk for å skape en forståelse hos de politiske partiene om at en kraftig innstramming, aller helst ett forbud må til hvis ikke arbeidslivet slik vi kjenner det skal forvitte.

Tariffoppgjøret 2018 nærmer seg og det åpner jo for at vi kan forby eller begrense bruk av bemanningsforetakene tariffveien. Et forbud, for de tariffbundne bedriftene, mot å leie inn personell for bemanningsforetak vil være ett meget godt tiltak. Hvis vi ikke får det til må vi få inn bestemmelser i tariffavtalen som sikrer oss at bedriftene forholder seg til fellesuttalelsen som Nelfo og EL & IT Forbundet underskrevet i 2006. Denne uttalelsen sier at bedriftene først skal diskutere fast ansatte hvis det er behov for mer personell, hvis konklusjonen er at bedriften skal leie inn, skal det først leies inn fra andre produksjonsbedrifter. Tilslutt, hvis det er umulig å få tak i personell, så kan bedriften leie inn fra bemanningsforetak. Innleie fra bemanningsforetak forutsetter i tillegg en avtale med tillitsvalgte. Ett tiltak for å få bedre kontroll på innleie fra bemanningsforetak, kan være at all innleie fra bemanningsforetak skal godkjennes av EL & IT Forbundet sentralt.

Landstariffkonferansen avholdes 9. Til 12. Oktober, denne konferansen vil behandle innsendte forslag fra fagforeningene/distriktene. Konferansen vil også behandle innleieproblematikken og vil vedta forhandlingsutvalgets mandat i dette og andre spørsmål.

Tilslutt vil jeg be om at dere setter av datoene for julemøtene allerede nå. Julemøte i Haugesund avholdes 1. desember og i Stavanger den 8. desember.

Øivind

Innhold

<i>Lederen har ordet</i>	2
<i>Redaktørens hjørne</i>	3
<i>Tariffoppgjøret 2018</i>	4
<i>Hva mener du er viktig prioritering?</i>	6 – 9
<i>Hvorfor må vi stå sammen</i>	10 – 12
<i>OneCo – Ny tariffavtale</i>	13
<i>Kartlegging av innleie til elektrobransjen</i>	14 – 15
<i>Oljeutvalgets aktivitetssuke</i>	16 – 17
<i>Lærlingemøtene 2017</i>	18 – 19
<i>Rogaland Elektromontørforening inviterer til "ungdomskurs"</i>	20
<i>Lærlingspalta</i>	21
<i>Verv en lærling</i>	22
<i>LOK-kurs</i>	23
<i>Støtte til de streikende på Sekkingstad</i>	24
<i>HMS-konferanse EL og IT forbundet Lillestrøm 4. og 5. september</i>	25
<i>Oslo konferansen</i>	26 – 27
<i>Innkalling til halvårsmøte</i>	28
<i>Rapport fra utvalgene</i>	29 – 31
<i>Invitasjon til julemøter i Stavanger og Haugesund</i>	32

Redaktørens hjørne

Hei og velkommen til denne utgaven av Samleskinnen!

*Torkel Risanger
Ulvik*

Vi har lagt bak oss en solfattig sommer, men uansett vær håper jeg at alle har fått slappet av og tatt det med ro i ferien.

Vi har også lagt bak oss en sommer som stort sett har båret preg av å være travel arbeidsmessig, og dette lover godt! Da får vi bare håpe at det fortsetter fremover.

Neste år står vi fremfor et tariffoppgjør, dvs. at vår tariffavtale LOK (Landsoverenskomsten for Elektrofag) skal forhandles om. Klubbene har sendt inn forslag på endringer, alt ifra 7,5 times betaling jul og nyttår, til tariffestet tjenstepensjon på minimum 5% for ansatte som går på LOK'en. Styret i Rogaland Elektromontørforening har gått igjennom forslagene og satt opp prioriteringer.

De endelige prioriteringer blir vedtatt på årets LTK (Lands-tariffkonferanse.) Her blir alle forslag debattert og stemt over. Så det er flertallet av de tillitsvalgte som bestemmer hva EL & IT's forhandlingsutvalg skal prioritere.

Dette kan du lese mer om i artikkelen «Tariffoppgjøret 2018» Videre kan vi lese om ulovlig innleie i fra bemanningsbransjen. Over 80% av all innleide er ulovlig! Dette må vi få kontroll over. Fortsetter denne utviklingen vil faste stillinger til slutt forsvinne, og alle blir ansatte i bemanningsbyråer uten tariffavtale og lønn mellom oppdrag. Dette må stoppes!

Jeg vil anbefale alle klubber til å ikke bruke bemanningsbyråer, men å leie inn fra andre installatørbedrifter. Les mer om dette i artikkelen «Kartlegging av innleie til elektrobransjen»

Til slutt vil jeg nevne årets stortingsvalg. Jeg er ganske skuffet over hva resultatet ble, da jeg håpet at vi skulle få et regjeringsbytte, og at de rød grønne kunne danne regjering. Regjeringen som har vært, og den som kommer bryr seg ikke nevneverdig om oss arbeidsfolk. Det vi har sett er kutt i velferdsordninger, forringelse av arbeidsmiljøloven, mer midlertidighet og usikkerhet for den enkelte. De neste fire år vil vi nok dessverre se flere angrep på våre rettigheter, slik som f.eks. sykelønnsordningen.

I disse tider er det meget viktig og være organisert og stå imot slike angrep på våre rettigheter!

Da vil jeg ønske alle en riktig fin høst, og kos deg med denne utgaven av Samleskinnen.

Torkel Risanger Ulvik

Fagforeningens styrke, er din sikkerhet!

TARIFFOPPGJØRET 2018

Av: John Helge Kallevik

***EL og IT Forbundet skal avholde Landstariffkonferanser for alle gruppene innenfor forbundet. For Landsoverenskomsten for elektrofagene holdes konferansen i Tromsø 9. – 12. oktober.
Hva blir prioriteringene til oppgjøret?***

Tariffoppgjøret 2018 nærmer seg raskt. Forberedelsene har vært som normalt. Fagforeningen sendte ut en invitasjon til alle klubber og tillitsvalgte, om å komme med forslag til forbedringer av tariffavtalen (LOK). Det var satt en frist for å komme med forslag, denne var satt til 4. september kl 12:00.

Forslagene ble behandlet i både Olje- og Installasjonsutvalget. Oljeutvalget behandlet spesielt LOK § 9 (arbeid utenfor bedriften) og offshore. Etter utvalgsmøtene det ble det avholdt utvalgene et felles møte. I fellesmøtet ble alle forslag behandlet og laget innstilling til. Innstillingen fra utvalgene ble behand-

let i fagforeningens styre, den 7. september.

Styret vedtok 32 forslag til konferansen. Forslagene ble sendt forbundet innen fristen. Til denne konferansen er det fra hele landet sendt inn totalt 362 forslag.

Antall representanter på konferansen

Totalt er det vedtatt at konferansen skal bestå av 100 tillitsvalgte, fra alle distrikt og fagforeninger landet rundt. Disse er fordelt etter antall medlemmer.

Rogaland har fått 11 deltakere.

Disse er:

1. Øivind Wallentinsen
2. Svenn Åge Johnsen
3. Leif Egil Thorsen
4. Torkel Ulvik
5. Lauritz Slåttembrekk
6. Trond Sæle
7. Alf Jørgensen
8. Tor Lervik
9. Bjørn Gunnar Risa
10. Geir Ove Bernhoff
11. John Helge Kallevik

Styret vedtok å sende observatører. Observatørene er samtidig også vara til konferansen.

Observatører

1. Ane Lie Reikerås
2. Anders Sund Jensen
3. Reidar Skjold
4. Arvid Erga (distrikt Rogaland)

Hva skal vi prioritere til tariffoppgjøret 2018

Utfordringene er mange for EL og IT Forbundet. Klubber og tillitsvalgte har hatt store utfordringer med innleie fra bemanningsbyråer. Det er avdekket mye sosial dumping. Vi har opplevd at medlemmer som i utgangspunktet lå an til å få AFP ordningen ikke fikk det da bedrifter går konkurs.

I perioder med kostnadskutt har dette gått utover medlemmenes pensjon, hvor pensjonen er forverret. I tider med svak sysselsetting har lønnsutviklingen uteblitt. Mange har fått lønna redusert i forsøk på å redde arbeidsplasser og bedriftene.

Prioriteringer

Normalt prioriterer Landstariffkonferansen at oppgjøret skal være et forbundsvist oppgjør (EL & IT Forbundet forhandler alene på egen tariffavtale).

Er vi sterke nok som forbund til å forhandle alene på

pensjon, gjennom et forbundsvist oppgjør? Mange mener at hele LO familien må stå samlet bak et slikt krav, gjennom et samordna oppgjør (hvor LO forhandler på vegne av alle forbundene).

Hvis vi ser på forslagene på prioriteringene til denne Landstariffkonferansen, foreslår EL & IT

Forbundets innstillingsutvalg at AFP-vilkårene må forbedres gjennom et samordnet oppgjør.

Hvis det derimot blir et forbundsvist oppgjør må følgende prioriteres:

1. *Begrense bruk av bemanningsbyråer*
2. *§ 9 knyttet til forslag som gir oss bedre rotasjonsordninger*
3. *Reallønnsvekst gjennom beving av grunnlønnen - § 3A og ved forbedring av akkord - §4.*

Grunnlaget for våre prioriteringer

Prioriteringene som foreslås gjenspeiler utfordringene vi har hatt over lang tid, med oppsigelser og permitteringer, samtidig som oppblomstringen av bemanningsbransjen har tatt helt av. Når det gjelder det siste er dette godt hjulpet frem av NAV, som forlanger at arbeidsledige og permitterte skal søke jobb i bemanningsbransjen. Dette er nesten uten unntak eneste mulighet for å få arbeid.

Et annet problem er at mange bedrifter leier inn fra bemanningsbyrå, uten verken å drøfte eller avtale dette med tillitsvalgte, samtidig som de bryter arbeidsmiljølovens bestemmelser om likebehandling og likelønn. Vi vet bemanningsbyråene kutter hjørner og ikke følger overenskomsten, selv om de leier ut til en tariffbundet bedrift.

Hva mener du er viktig prioritering?

Vi har utfordret våre tillitsvalgte som skal delta på Landstariffkonferansen i Tromsø om hva de mener er viktig på konferansen og til oppgjøret i 2018.

Leif-Egil Thorsen

Leif Egil Thorsen, kasserer i Rele og klubblleder i Aker Solutions-klubben

1. Hvordan har forberedelsen til konferansen og tariffoppgjøret 2018 vært for deg og ditt ståsted?

Som leder for EIT klubben i Aker Solutions, så startet forberedelsene med å sende ut klubbinfoer til medlemmene med oppfordring om å sende inn forslag til krav til LTK, fra juni 2017. Disse forslagene m/flere ble behandlet og vedtatt i klubbstyret, og disse ble sendt inn til fagforeningen (RELE) innen fristen.

Som leder i Oljeutvalget startet forberedelsene med å oppfordre medlemsklubbene om diskutere i egen klubb og sende inn forslag til krav til RELE. Kravene som kom inn ble behandlet i utvalget, samt at disse ble behandlet i felles møte med installasjonsutvalget. Det ble laget oversiktsliste med vedtatte og avviste krav. Disse ble oversendt styret i RELE for endelig behandling.

Som medlem i styret i RELE var jeg med på den endelige behandlingen av alle forslag, prioriteringer og utvelgelse om hvem som skulle bli med som delegater osv.

2. Hvilke tema/krav mener du er viktig og fortjener stor plass på konferansen?

Først og fremst så er det slik at det ikke nytter med gode tariffavtaler, hvis det er mulig å omgå disse og gi arbeid til useriøse aktører som driver med/nær økonomisk kriminalitet. Det er derfor viktig å diskutere utviklingen innen bemanningsbransjen og innleie. I tillegg bør kontraktsforhold og overholdelse av forskrifter tas med.

Når det gjelder krav, så er det slik at det er innen LOK § 9 det trengs forbedringer. Jeg mener at det er her utfordringene er størst, og de useriøse aktørene får herje på mest. Vi må sørge for at det er LOK § 9 som skal brukes, og at det ikke er mulig å velge «lokal ansettelse» for reisepersonell med overnatting utenfor hjemmet. Vi må sørge for at det er mulig å være mer hjemme med familien sin, enn på jobb!

3. Hvilke prioriterte krav må bli innfridd i tariffoppgjøret 2018?

Vi må få på plass forbedringer på LOK § 9.

Så må vi få inn bestemmelser som regulerer innleieforhold og bemanningsbransjen. Dette nytter ikke bare å få inn i tariffavtalen, men må og kjempes inn i lovverket.

Lauritz Slåttebrekk

Lauritz Slåttebrekk, styremedlem i Rele og Aibel-klubben

1. Hvordan har forberedelsen til konferansen og tariffoppgjøret 2018 vært for deg og ditt ståsted?

I Aibel så startet tariffoppgjøret før sommeren. Da ble det sendt ut en mail til alle medlemmer. Vi fikk inn en del forskjellig der. På et møte sammenfattet AU disse sakene, ting fra tidligere oppgjør som vi ikke har fått, og nye utfordringer vi har fått. Det ble etter dette behandlet i klubbstyre før innsending til fagforening.

I fagforeningen har vi jobbet med dette i 4 dager. Først i utvalgene, så i styremøte, og til slutt i 2 dagers delegasjonsmøte.

2. Hvilke tema/krav mener du er viktig og fortjener stor plass på konferansen?

Til tross for min relativt unge alder mener jeg pensjon er noe av det aller viktigste.

3. Hvilke prioriterte krav må bli innfridd i tariffoppgjøret 2018?

Pensjon fra 1. krone, første time og en høyere minstesats.

Trond Sæle

Trond Sæle, sekretær Rele og nestleder i Rønning-klubben

1. Hvordan har forberedelsen til konferansen og tariffoppgjøret 2018 vært for deg og ditt ståsted?

Jeg opplever at vi i Rogaland Elektromontørforening har hatt en grundig og bred behandling av de innkomne forslag til LTK 2017. Olje- og installasjonsutvalget har hver for seg og deretter sammen gjennomgått samtlige forslag. Styret har deretter stått for den endelige behandlingen av forslag og prioriteringer.

2. Hvilke tema/krav mener du er viktig og fortjener stor plass på konferansen?

Innleieproblematikken fra bemanningsbyråer i byggebransjen. Opprettelsen av prosjektriggede bedrifter. En mer rettferdig og forutsigbar AFP ordning. Opptjeningskrav, høyere minimums % og forhandlingsrett på Tjenestepensjon.

3. Hvilke prioriterte krav må bli innfridd i tariffoppgjøret 2018?

Tariffbestemmelse mot innleie fra bemanningsbyråer.

Geir Ove Bernhoff

Geir Ove Bernhoff, organisasjonssekretær Rele

1. Hvordan har forberedelsen til konferansen og tariffoppgjøret 2018 vært for deg og ditt ståsted?

Jeg har vært med å utarbeidet innstillinger til de innkomne forslagene, både i installasjonsutvalget og i fagforeningens styret.

2. Hvilke tema/ krav mener du er viktig og fortjener stor plass på konferansen?

Innleie fra bemanningsbyrå og pensjon.

3. Hvilke prioriterte krav må bli innfridd i tariffoppgjøret 2018?

Forbud mot innleie fra bemanningsbyrå.

Reidar Skjold:

Reidar Skjold, styremedlem i Rele og Aibel-klubben

1. Hvordan har forberedelsen til konferansen og tariffoppgjøret 2018 vært for deg og ditt ståsted?

Forberedelser til LTK begynte i min bedrift (Aibel) i begynnelsen av mai. Senere har jeg deltatt på styremøte i Rogaland Elektromontørforening og behandlet innkomne forslag.

2. Hvilke tema/ krav mener du er viktig og fortjener stor plass på konferansen?

Innleieforhold er et et utrolig viktig område og fortjener en stor plass på LTK. Utviklingen og tendensen har vært dårlig i mange år. På enkelte prosjekter ser at det er flertall av arbeidstakere fra bemanningsbransjen og svært mange har ikke tariffavtale. Dette setter et stort press på bedrifter med faste ansettelser.

3. Hvilke prioriterte krav må bli innfridd i tariffoppgjøret 2018?

Av de prioriterte krav Rogaland har, må det gjøres noe med innleieforhold på kort sikt og få en rettferdig AFP ordning på kort eller mellomlang sikt.

Ane Lie Reikerås, styremedlem Aker Solutions

Ane Lie Reikerås, styremedlem i Aker Solutions -klubben

1. Hvordan har forberedelsen til konferansen og tariffoppgjøret 2018 vært for deg og ditt ståsted?

Som tillitsvalgt i Aker Solutions har jeg har hørt med folk ute på jobb hva de syns burde bli forbedret og tatt deres forslag videre inn til styret i Aker klubben. Så har vi i styret samlet forslagene og send disse inn til RELE.

2. Hvilke tema/ krav mener du er viktig og fortjener stor plass på konferansen?

Jeg mener bemanningsbyrå/vikarbyråer er en viktig ting å ta opp på konferansen. Det er utrolig hvor mye bemanningsbransjen øker. Jeg har flere arbeidssøkende venner som er elektrikere/automatikere som prøver å finne seg jobb via bla. Finn.no. På finn er omtrent bare bemanningsbedrifter/vikarbyråer som søker folk, og helst kun prosjektansettelser. Dette mener jeg er en skummel utvikling.

3. Hvilke prioriterte krav må bli innfridd i tariffoppgjøret 2018?

Jeg mener vi må få inn bestemmelser som regulerer bemanningsbransjen, dette bør kjempes for å få inn i lovverket.

Svenn Åge Johnsen

Svenn Åge Johnsen, Konserntillitsvalgt Apply TB

1. Hvordan har forberedelsen til konferansen og tariffoppgjøret 2018 vært for deg og ditt ståsted?

Som styremedlem i fagforeningen og leder av installasjonsutvalget her i fagforeningen, har jeg ved disse anledningene fått mulighet til en grundig gjennomgang av våre forslag.

2. Hvilke tema/ krav mener du er viktig og fortjener stor plass på konferansen?

Det er helt åpne bart at hvordan vi skal begrense/FORBY bemanningsbransjen innenfor LOKen vil helt sikkert få en stor plass på denne konferansen, i tillegg blir det sikkert en god debatt som vanlig rundt prioriteringene.

3. Hvilke prioriterte krav må bli innfridd i tariffoppgjøret 2018?

Enkelt og greit, tiden er inne til å forby bemanningsbransjen i vår overenskomst.

Hvorfor vi må stå sammen

Av: Geir Ove Bernhoff

Folket har talt. Selv om de rødgrønne partiene fikk 10.000 flere stemmer enn de borgerlige partiene, sørget allikevel den norske valgordningen for et borgerlig flertall. Den mest høyreorienterte regjeringen i moderne tid er gjenvalgt.

Da Høyre og Frp vant ved forrige stortingsvalg i 2013, fikk vi høre mye om fleksibilisering modernisering og fornyelse. Og hva fikk vi? Skatteletter for de rike, samtidig som de angrep arbeidsfolks faglige rettigheter og svekket trygderettighetene for syke og arbeidsløse. Gjennom deres regjeringsperiode har vi opplevd en eksplosjon av sosial dumping, hvor bemanningsbyråene har endret byggebransjen, som vi er en del av, til det ugjenkjennelige. Denne regjeringen er helt på lag med NHO, som kjemper for retten til å dumpe lønns- og arbeidsbetingelsene i våre tariffavtaler. Med dette

Ap taper når de går til høyre i politikken

angriper de kjernen i det norske velorganiserte arbeidslivet, den økonomiske stabilisatoren, som har sørget for en rettferdig fordeling av vår

verdiskapning i dette landet.

Valgets taper

Valgets store taper var Ap. Historien forteller oss at når Ap går til høyre i politikken, får de dårligere oppslutning fra velgerne, noe som også dette valget viste. Forrige gang de gikk til høyre, ved blant annet å privatisere Telenor og Statoil, tapte de valget til Bondevik-regjeringen. Ved valget i 2005, valgte Ap å samarbeide mye tettere med fagbevegelsen, noe som den gang ga dem regjeringmakten sammen med SV og Senterpartiet.

Et annet moment som bidro til valgnederlaget ved årets valg, var de uklare samarbeidskonstellasjonene på venstresiden. Sv, Rødt og MDG satte harde ultimate krav for et regjeringssamarbeid, samtidig som de for åpen scene kritiserte Ap og deres politikk. Ap svarte med å utelukke et regjeringssamarbeid med Rødt og MDG, samtidig som de fridde til de borgerlige partiene Venstre og KrF. Det er ikke slik vi vinner valg mot en selvsikker høyreside.

Angrep på våre rettigheter

I de neste fire årene vil vi ganske sikkert oppleve enda sterkere angrep på våre opparbeide rettigheter. Allerede den 18. september, kun 7 dager etter valget, kan vi lese på førstesiden i Dagens Næringsliv om at det er et problem med det «høye» fraværet i norsk arbeidsliv. Dette ser jeg på som første innspill mot et angrep på vår sykelønnsordning.

Dagens sykelønnsordning ble innført i 1978. Det gjen-

nomsnittlige fraværet var på den tiden 7,5 % for menn og 10 % for kvinner. Datidens samfunn så ikke på dette som et problem. I dag, i 2017, har vi et gjennomsnittlig sykefravær på 6,4 %. Tross i at vi i dag er mye rikere enn vi var på 1970-tallet, er dagens sykefravær på 6,4 % et stort samfunnsmessig problem, ifølge NHO og høyresiden. De varer som har kortest holdbarhet i dag er valgløfter. Høyres valgløfter om ikke å angripe sykelønnsordningene, har jeg mistanke om allerede har gått ut på dato.

Vi kan også forvente oss ytterligere angrep på arbeidstiden, slik at døgnet blir lengre og overtid billigere. Pensjon og AFP kan vi forvente blir angrepet. De svakes-te av oss, som er avhengig av trygd, vil sannsynligvis få det verre. Svekkelsen av faglige rettigheter vil sannsynligvis fortsette, slik at de problemene vi har med sosial dumping og bemanningsbransjen vil fortsette å eskalere. Privatiseringen av offentlige etater og eiendom vil uten tvil bli videreført, slik som NSB, Posten, sykehjem, barnehager og skoler. Vi må heller ikke glemme at skattereduksjoner for de mest velstående fremdeles kommer til å være en høy ledestjerne i deres politikk.

Ingenting må selges

Er situasjonen helt håpløs for oss arbeidere? Nei, vi har fremdeles en oppegående fagbevegelse i Norge, selv om den er under sterke angrep. Det viktigste for oss i de neste fire årene er å stå sammen, å forsvare og videreutvikle de opparbeidede rettigheter vi har gjennom våre tariffavtaler. Ingen ting må selges. De som er villig til å selge opparbeidede rettigheter i lov og tariffavtaler for å vinne arbeid, bidrar med å svekke rettighetene, ikke bare for dem, men for alle arbeidstakere som er beskyttet under disse lover og tariffavtaler. Det vil være enda en kile inn i vårt forsvarsverk fra høyresiden, til å tilrane seg enda mer ut av vår rettferdige andel av verdiskapningen.

Det er i samlet flokk vi arbeider har greid å opparbeide de rettighetene og den lønnen vi har. Alene hadde vi fremdeles vært bunnløst fattige, uten noen rettigheter. Høyresidens påstand om at det kun er det enkelte indi-

De varer som har kortest holdbarhet i dag er valgløfter

De som bryter lov- og avtaleverket er med på å svekke det for alle

Allerede 7 dager etter valget kommer det første utspillet mot vår «altfor gode» sykelønnsordning.

vid som betyr noe, tjener kun de sterkest av oss, og er den største fienden mot et rettferdig velferdssamfunn. Det er i samlet flokk vi bygger samfunnet som ivaretar alle. Dette er kanskje ikke alle som forstår før de selv står alene, ribbet for alle rettigheter, med «0-timers» kontrakt i et bemanningsbyrå.

Vi må bli flere og sterkere

Organisasjonsprosenten i Norge er fallende. I de enkelte områder hvor det er stort innslag av arbeidstakere fra bemanningsbyrå, er den blitt så lav at vi organiserte har mistet vår forhandlingskraft. Dette er den største truselen mot vårt velferdssamfunn i dag. Som dere ser ut i

fra dette er regel nummer én å stå sammen og å verve nye medlemmer. Å verve nye medlemmer er derfor vår viktigste jobb fremover for å kunne stå imot angrepene på våre rettigheter og vår velferd.

**Til flere vi er, desto vanskeligere
blir vi å nedkjempe!**

Foto: Geir Ove Bernhoff

Av: Geir Ove Bernhoff

Rogaland Elektromontørforening gratulerer OneCo Solutions med ny tariffavtale. Avtalen ble underskrevet den 31. august 2017.

Medlemmene i OneCo begynte allerede i oktober 2016 å jobbe med et slikt krav, da de for første gang stiftet klubben OneCo Exsys. Klubben hadde da 7 medlemmer og 100 % organisering. De var klar til å kreve tariffavtale.

Fusjon

Før tariffavtalekravet ble oversendt, ble OneCo Exsys fusjonert inn i OneCo Solutions. Dette resulterte i at EL & IT medlemmene da ikke lenger var i flertall. I OneCo Solutions var det nå 46 ansatte som skulle regnes med når det skulle sendes krav om å tilslutte seg tariffavtalen «Landsoverenskomsten for elektrofagene». Siden bedriften OneCo Solutions da ikke var medlem i Nelfo/NHO trengte klubben å organisere minst 50 % av medlemmene før de da kunne kreve tariffavtale.

De tillitsvalgte tok ansvar

De tillitsvalgte tok derfor initiativ til å avholde møte i fagforeningens lokaler den 12. januar i år. Til dette møte ble alle organiserte og uorganiserte invitert. Resultatet ble en organisasjonsgrad på over 50 %, noe som ga dem 27 medlemmer av totalt 46 ansatte på omfangsområdet. Krav om tariffavtale ble da sendt inn i februar.

Det tok noe tid før bedriften endelig skrev under avtalen, men da de endelig satt sin signatur på avtalen, kunne de samtidig meddele at bedriften hadde meldt seg inn i arbeidsgiverorganisasjonen Nelfo. Alt er derfor duket for et ryddig og godt samarbeid mellom klubb og bedrift.

Klubben og de tillitsvalgte skal gis all honnør for tålmodighet og god strategi i arbeidet for ny tariffavtale i bedriften OneCo Solution AS. Vi gratulerer :-]

Av: Geir Ove Bernhoff

I mai 2017 ble det utgitt en rapport om ulovlig innleie i byggebransjen i hovedstadsområdet. Rapporten var nedslående og kunne vise til at 85 prosent av all innleie fra bemanningsbyråene var ulovlig. Når vi samtidig kunne lese at 44 prosent av elektrikerne var innleid personell, og hvor 91 prosent av disse kom fra bemanningsbyrå, er det på høy tid at vi får kontroll på denne utviklingen.

Styret i Rogaland Elektromontørforening vedtok som følge av dette, å kartlegge innleien til elektrobransjen i Rogaland. Rapporten skal vi legge frem på Landstariffkonferansen i Tromsø, når dette temaet behandles på konferansen. Men kartleggingen stopper ikke der, for uten en tidsriktig kunnskap om dette fenomenet, er det vanskelig å kontrollere eller endre denne praksisen.

Billigleverandører

Trygge, faste jobber er en forutsetning for et velfungerende organisert arbeidsliv. Norsk lov- og avtaleverk slår derfor fast at hovedregelen for ansettelse skal være fast. Det er kun i spesielle tilfeller at det tillates midlertidig ansettelse og innleie fra bemanningsbyrå. Men, dessverre ser vi at en sterkt voksende bemanningsbransje – der de aller fleste er midlertidig ansatte

– undergraver dette. Denne bransjen har i løpet av de siste 17 årene blitt en «billigleverandør» av hovedsakelig utenlandsk arbeidskraft. Men, i løpet av kort tid ser vi at et voksende antall norske montører har blitt en del at dette utleiemarkedet.

Bemanningsbyråene den største trussel mot våre tariffavtaler og ansettelser. Innleie fra disse byråene fører til at arbeidsgiveransvaret pulveriseres, mens lønnsnivået settes ti år tilbake i tid. Et slikt lønnsnivå tilsvarer en nedgang i kjøpekraft på 23 til 25 prosent.

Når det gjelder kartleggingen så langt i Rogaland, kan vi også her konstanter et nedslående resultat. På tre av fire anlegg var innleien ulovlig. Det betyr at det ikke var inngått avtale med tillitsvalgt ved innleie.

Lønnsnivået settes 10 år tilbake i tid

På alle anleggene var lønnen for lav i henhold til likebehandlingsprinsippet i Arbeidsmiljøloven, og de innleide var ikke presentert for den tillitsvalgte. En av bedriftene hadde ikke tariffavtale, noe som betyr at loven ikke gir tilgang til innleie fra bemanningsbyrå. Den totale innleien på disse prosjektene var på 37 prosent, noe som betyr at nesten 4 av 10 elektrikere er innleid.

Reglene for innleie

Det er tydelig at mange av våre tillitsvalgte ikke kjenner reglene for innleie fra bemanningsbyrå. Her følger derfor hovedreglene som de tillitsvalgte og bedriftene må følge for innleie foretas:

1. Landsoverenskomsten § 17 slår fast at inn- og utleie kun skal foregå mellom bedrifter som har egenproduksjon (vanlige elektrofirma med mer enn 50 % egenproduksjon), og som er godkjente opplæringsbedrifter (godkjent for å ta inn lærlinger).
2. Inn- og utleie kan kun foregå mellom bedrifter som har ordnede lønns- og arbeidsforhold (bedrifter med tariffavtale).
3. Ved innleie under 10 % av montørstaben skal det **på forhånd drøftes** med de tillitsvalgte før innleie forekommer. Ved innleie over 10 % skal det **på forhånd avtales** med de tillitsvalgte før innleie foretas. Dette betyr at det skal foreligge en underskrevet protokoll før de innleide er på plass i bedriften.
4. Dersom innleie fra produksjonsbedrifter ikke er mulig (ingen ledige i markedet), kan bedriften inngå en avtale med de tillitsvalgte om innleie fra bemanningsbyrå. Slik skal vær i tråd med bestemmelsene i LOK bilag 13, samt Arbeidsmiljølovens §§ 14-9 og 14-12.
5. Innleie fra bemanningsbyrå kan kun foretas dersom det foreligger en underskrevet avtale mellom bedrift og klubb. Det er en forutsetning at bedriften er bunnset av tariffavtale og at de ansatte har valgt tillitsvalgte.
6. Etter loven skal innleid personell lønnes med samme lønn og gis samme lønnsvilkår som om de var ansatt i innleid bedrift. Det betyr at det ikke er lov å lage en egen lønnsklasse kun for innleid personell.
7. Innleid elektrikere skal ha godkjent fagbrev eller DSB-godkjenning, samt FSE-kurs ikke eldre enn ett år. Dette skal bedriften forelegges tillitsvalgte ved forespørsel.

Problemet ved at regelverket ikke følges

Våre lover og tariffavtale blir aldri bedre enn det som praktiseres. Dette lov- og avtaleverk er utarbeidet, forhandlet frem og forbedret gjennom generasjoner, og er til for å beskytte arbeidstakerne mot utnyt-

telse og skader. Det skal også fungere som en rettferdig fordelingsnøkkel av den verdiskapningen alle i dette landet er med på å skape.

De som unnlater å følge dette regelverket, bidrar med å bryte det ned. Hva skal vi med lover og avtaler når vi allikevel ikke følger dem? Dette er i tillegg en nedbrytende og nedadgående spiral, hvor lov- bryterne drar andre med seg i kampen om den lavest anbudsprisen. Bedrifter som bryter dette regelverket, driver også konkurransevridning i forhold til de bedriftene som spiller med rene kort. Dersom denne utviklingen ikke snus, vil det uunngåelig føre til at du og jeg, og de fleste av oss, tilslutt ender i bemanningsbyrå, med luselønn, frarøvet alle våre faglige rettigheter!

Styringsretten?

Hvor mange har sett at bedriften trekker opp kortet «styringsretten», og kjører

på som det måtte passe den. Det er ikke slik at sjefen alene kan bestemme dette. Lover og avtaler skal følges. Bedriften kan ikke velge hvilke deler av loven den ønsker å følge og hvilke den ikke ønsker. Loven er lik for alle, det er et av våre viktigste rettsprinsipper. Og når det kommer til tariffavtale, er bedriften like mye forpliktet til å følge denne som medlemmene er.

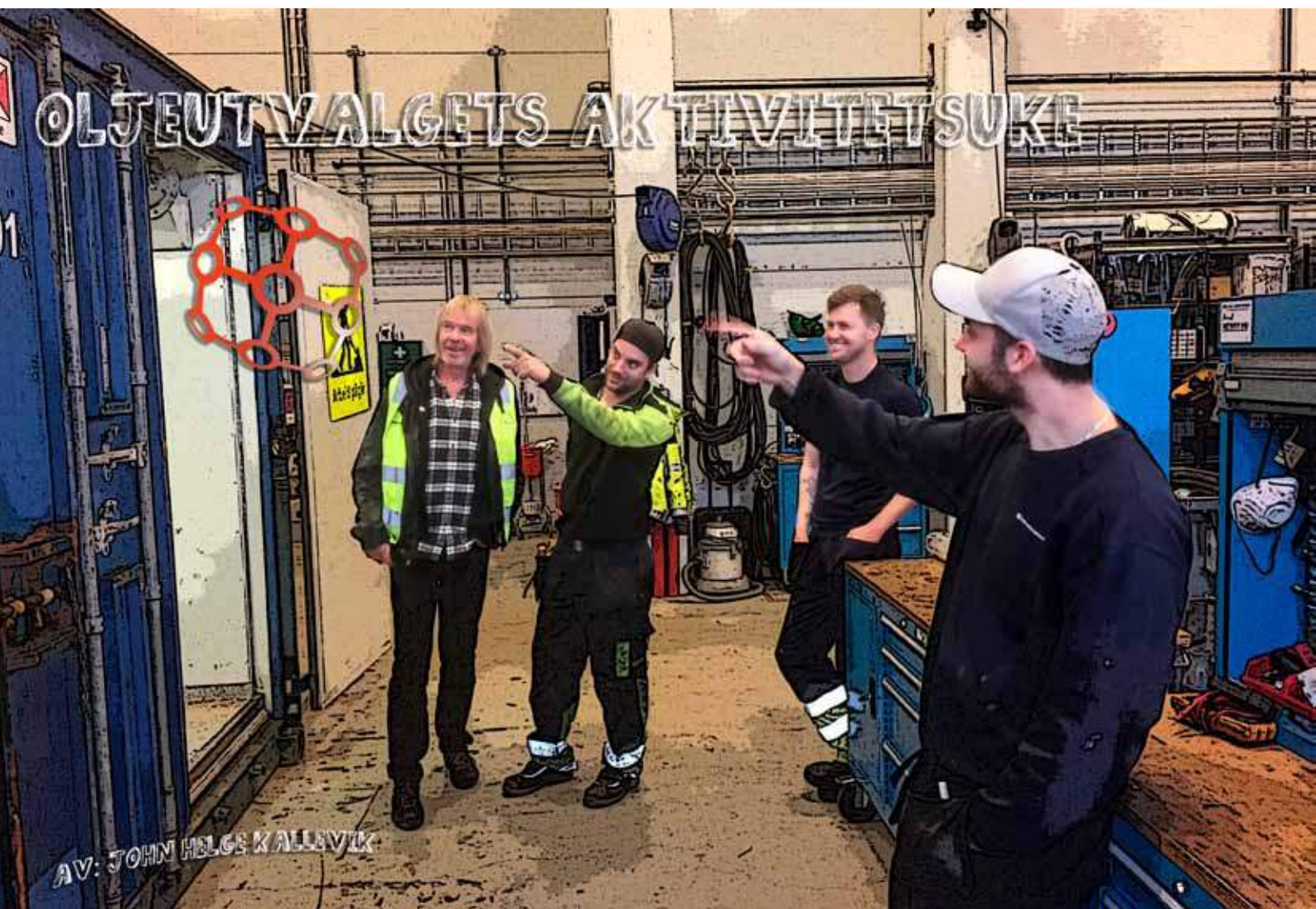
Tips oss

Som dere forstår er det viktig å få kontroll på denne utviklingen, slik at den ikke kommer fullstendig ut av kontroll. Tips oss hvis dere eller andre bedrifter har tatt inn personell fra bemanningsbyrå. Vi er ikke ute etter å henge ut noen bedrifter. Hovedoppgaven i denne omgang er å få en oversikt over utleievolumet og forholdene dette personellet jobber under.

Enkelte næringslivstopper mener at lønnsnivået for arbeidere i Norge bør halveres, for å kunne konkurrere med Asia og USA.

Den som unnlater med å følge regelverket er med på å bryte det ned

Forbundssekretær Trond Løvstakken på besøk hos Swire-klubben

I uke 38 ble det avholdt aktivitetsuke. Oljeutvalget i Rogaland var arrangør. Det ble invitert til grillfest og golfturnering på Bærheim.

Aktivitetsuka er en del av arbeidet til Oljeutvalget og det sentrale Olje- og anleggsutvalget driver. Målet er å komme rundt på arbeidsplasser for å treffe både organiserte og uorganiserte.

Oljeutvalget sin aktivitetsuke ble avholdt i både uke 36 og 37.

Det var oljeutvalget selv hadde utarbeidet planene for besøk. I disse planene ble det lagt inn både arbeidsplassbesøk, golfturnering og grillfest.

Fabricom

Vi fikk tid til å besøke medlemmer på Aibel verftet. Her traff vi medlemmer i Fabricom. De hadde arbeid for Teekay på Petrojarl. Av praktiske årsaker møttes vi på utsiden av verftsporten.

Aibel

Videre fikk vi til et besøk på Haugsneset hvor kablene går ut til Johan Sverdrup. Her holder Aibel på med arbeidet. Vi fikk en runde i anlegget for å se på ar-

beidet. Lauritz Slåttebrekk og Reidar Skjold viste oss rundt. Etter omvisningen fikk vi snakke med medlemmene i en del av lunsjen.

Swire, IKM og GMC

Forbundssekretær Trond Løvestakken deltok i aktivitetsuken på fredagen. Denne dagen fikk et besøk til Swire i Tananger, IKM Elektro på Sola og GMC Maritime (Elektro) på Buøy. Vi fikk drøftet arbeidssituasjonen, spørsmål rundt offshoreavtalen og ikke minst krav om tariffavtale i GMC, hvor bedriften er medlem av Nelfo. Fra før er Industriooverenskomsten gjort gjeldende for de svarte fagene. Denne gjelder ikke for elektrikerne.

Grillaften

Fredag den 9. september arrangerte oljeutvalget grillaften på Bærheim i Leif – Egil Thorsen sin løe. Det var godt oppmøte tross dårlig vær. Her deltok det medlemmer fra Swire, Aker, Fabricom og Aibel. I år var Thor Einar Amundsen grillmester. Det ble servert hamburgere og pølser. Den planlagte golfturneringen ble på grunn av dårlig vær dessverre avlyst.

Plaster på såret var at det ble lagt opp til alternative konkurranser. Her var det en konkurranse med dart og en med golf - begge innendørs. Høy stemning ble det uansett!

Etter matservering ble det arrangert quiz, laget av Thomas Knudsen fra Swire Klubben. Quiz-tema var kultur, geografi, sport og tegneserier.

Viktig aktivitet

Vi var godt fornøyd med aktivitetsuka. Det er viktig å komme seg rundt til medlemmer og arbeidsplasser for å snakke med elektrikere og automatikere. Til klubbene hadde vi med oss profileringsartikler bestilt av Olje- og Anleggsutvalget.

*Besøk hos Fabricom på Petrojarl-prosjektet
Foto: John Helge Kallevik*

Lærlingemøtene 2017

Av: Geir Ove Bernhoff

7 nye lærlinger og 1 skoleelev meldte seg inn som nye medlemmer på Rogaland Elektromontørforenings årlige lærlingemøter i Stavanger, Haugesund og Sauda. På disse møtene, hvor fagforeningen gjennomgår lærlingenes rettigheter og plikter, inviteres både organiserte og uorganiserte lærlinger.

I Stavanger forlot alle 12 lærlinger møte som organiserte. Her var det 2 som organiserte seg før de gikk hjem. I Haugesund fikk vi 4 nye medlemmer og i Sauda ble det 1 nytt medlem. Totalt fikk vi besøk av 45 lærlinger og 6 tillitsvalgte på vår årlige lærlingeturne i fylket.

Deltakelse i egen opplæring

I Haugesund og Sauda fikk vi Peder Ståle Hinderaker, fra opplæringskontoret i Haugesund, med oss på laget. Peder Ståle fremhevet hvor viktig det er for lærlingene å delta i den opplæringen de får i bedriftene. Det er derfor viktig at alle lærlinger gir beskjed om hva de ikke har blitt gitt opplæring på i følge deres opplæringsplan.

Peder Stål understreket også viktigheten å fylle ut egen opplæringslogg, da det er denne som danner grunnlaget for deres egen fagprøve. Lærlingen har rett på tilpasset fagprøve i forhold til den lærlingen har fått opplæring i.

Fagprøven

I Haugesund gikk Rogaland Elektromontørfor- enings ungdomsrepresentant, Torkel Ulvik, gjennom hva som kreves av lærlingen for å bestå fagprøven. Ryddighet, samt en god og oversiktlig dokumentasjon er viktige momenter i dette. Egenvurdering – lærlingens forklaring på de løsningene han/hun har valgt, bedømmingen av egne feil etc. er også viktige momenter.

Viktig å være organisert

Lærlingene på møtene fikk en innføring i hvor viktig det er å være organisert. Det er lærlingeordningene som er grunnsteinen i vår fag, noe som er vårt kvalitetsstempel. Dette står for fall dersom vi tillater useriøse bedrifter – med lønnsdumping som konkurransemiddel – å slippe fritt til på det norske arbeidsmarkedet. Til flere organiserte vi er, desto sterkere blir vi i kampen mot et slikt useriøst arbeidsmarked.

Tema

Tema som ble gjennomgått på møtene var:

- ✓ Gjennomføring av opplæring i bedriftene
- ✓ Hva kreves til fagprøven?
- ✓ Lite arbeid
 - fagprøve før utløp av læretid
 - lærlingskolen før praksis
 - VG3
 - Hva om du etter fagprøve ikke får fortsette?
- ✓ Lærlingenes lønns- og arbeidsforhold
- ✓ Medlemskap i EL & IT Forbundet
- ✓ Forsikringer knyttet til medlemskapet
- ✓ Ungdomskurs

Deltakelse

I Stavanger deltok det 12 lærlinger og 1 tillitsvalgt. Det var lærlinger fra Bravida, Rønning Elektro, OneCo Solutions og DNF.

Når vi kom til Haugesund fikk vi besøk av hele 27 lærlinger og 4 tillitsvalgte. Disse kom fra fra Jatec, ETR, Apply TB Haugesund og Helgevold Elektro Haugesund, Aibel og Caverion.

I Sauda deltok det 6 lærlinger og 2 tillitsvalgte, som kom i fra Sauda Installasjon og Ryfylke Elektro. I år var det Ryfylke Elektro som stilte sine lokaler til disposisjon for møte i Sauda.

Kurs

Rele

Rogaland Elektromontørforening
inviterer til kurs

«Ungdomskurs»

Kurset avholdes på Residence Hotell Sandnes
25 til 27. oktober 2017

Tema:

- Rettigheter på arbeidsplassen
- Medlemsfordeler
- Arbeiderhistorie
- Ungdomsarbeid
- Lærlinger
- Lov- og avtaler
- Overvåking i arbeidslivet
- Arbeidskriminalitet
- Hvordan påvirker politikken meg?
- Tale og debatt-trening

Kurset dekkes med tapt arbeidsfortjeneste

Meld deg på i dag til:

E-post: firmapost@rele.no/telefon 51840450

PÅMELDINGSFRIST 11.10.2017

Av Sverre Åge Johnsen

I Samleskinnen vil vi belyse ulike forhold som lærlingene kan komme oppi og ikke minst de mest vanlige sakene vi får spørsmål om. Denne gang prøver vi å vise hvordan fagforeningen vår er oppbygget. Fagforeningen har som mål å organisere lærlinger, ha god opplæring og forberede lærlingene på at de snart er fagarbeidere og det er dem som skal videreføre faget og overta som tillitsvalgte.

Vår fagforening

Det er mange som lurer på hvordan EL & IT sin struktur ser ut. Er vi medlemmer i Rogaland elektromontørforening eller er det EL og IT Rogaland?

Er vi også medlemmer i LO når vi organiserer oss?

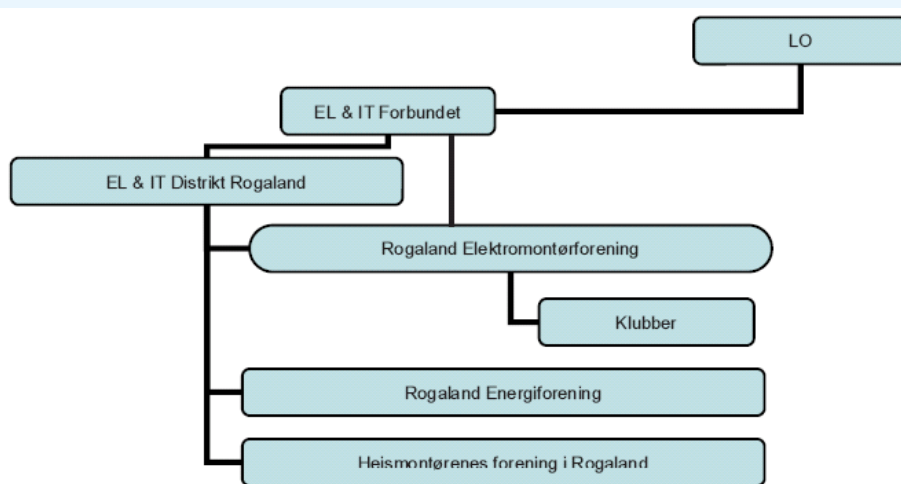
Spørsmålene kan være mange, og vi skal prøve å synliggjøre mønsteret.

Alle som organiserer seg i EL & IT vil være en del av LO familien, som består av en rekke forbund, fellesforbundet (består for eksempel av rørleggere, snekkere.....) er et annet forbund som er en del av LO familien. LO består av bortimot 1 million medlemmer, så vi er sterke hvis ønsker makt bak kravet.

EL & IT er delt inn i distrikt (13 distrikt), hvor vi er knyttet til EL & IT Rogaland. EL & IT Rogaland

består deretter av flere fagforeninger Energi, Heis, Relacom, tele og oss elektrikere som er tilknyttet Rogaland Elektromontørforening (RELE).

Under ser du et forenklet kart over vår organisasjonsstruktur.

Forenkla organisasjonskart over hvordan linjene går i EL & IT Forbundet.

Av: Sveinn Åge Johnsen

Årets vervekonkurranse er i gang. Målsettingen i år som tidligere, er å verve flest mulig av lærlingene som i disse dager starter sin læretid ute i bedriftene. Alle som har vervet minst ett medlem er med i trekning av hovedpremien som er et reisegavekort til en verdi av 10.000 kroner.

Eksisterende lærlingmedlemmer som verver en uorganisert lærling, får to "lodd" i potten for hver ny lærling de verver.

Husk at den du verver må skrive inn ditt navn som verver i innmeldingsskjemaet for at du skal bli registrert. Registrering skjer på elogit.no, eller levere/ sende (firmapost@rele.no) inn til fagforeningen.

Vi startet å telle nye lærlingemedlemmer 1. august og kampanjen går fram til landsstyrets møte 6. desember. Da trekker vi hovedpremien og ekstrapremier til fem nye innmeldte lærlinger.

Trenger du verveargumenter?

EL og IT Forbundet er Norges største fagforbund innen IKT, energi og el-installasjon.

Som lærling er du under opplæring, samtidig som du er arbeidstaker. Det betyr at du rettigheter etter både opplæringsloven og arbeidsmiljøloven. Hvis din bedrift også har tariffavtale, har du rettigheter utover det lovene gir deg, for eksempel til lønns- og arbeids-

tidsordninger.

Hos oss blir du med i et stolt felleskap som står opp for sitt fag og sine rettigheter.

DINE MEDLEMSFORDELER:

- Støtte av våre tillitsvalgte under lærlingetid og ved evt. ansettelse
- Lærlingelønn i tråd med våre tariffavtaler
- Gratis reise,- innbo,- og grunnforsikring
- Rabatt på reiser, kulturtilbud, bredbånd og mye mer

Kontingenten er på 1,2 prosent av brutto lønn. I tillegg har noen foreninger et lokalt tillegg. 3850 kroner av kontingenten kan trekkes fra skattepliktig inntekt.

**SÅ DA ER DET BARE Å BEGYNNE
Å VERVE!!!!**

Foto: Geir Ove Bernhoff

Av: John Helge Kallevik

Det ble avholdt LOK Kurs i Haugesund 23. – 25. august 2017. Klubber og tillitsvalgte har etterlyst kurs i egen overenskomst, Landsoverenskomsten for elektrofagene.

Over 20 tillitsvalgte var samlet til kurset. Kurset ble avholdt over 3 dager på Scandic Hauge-sund.

Temaer og innhold:

Temaene var satt opp for å ivareta det som det er behov for de tillitsvalgte og klubbene. Det er viktig å sette seg inn i og kunne forstå den enkelte paragraf i overenskomsten. Det la grunnlaget for de forhandlingene som ble foretatt under kurset. Forhandlinger var det satt av god tid til slik at alle fikk prøve seg med forberedelser, fremsetning av krav i forhandlingene og gjennomføring. Det var også øving i oppsett av protokoll.

Av andre temaer på kurset må nevnes – Krav om tariffavtale og grunnlaget for å kreve tariffavtale, tariffprosessen, protokoller i protokolldatabasen, forhandlinger med forberedelser og etterarbeid, arbeidstid og rotasjoner, arbeidsavtaler og klubb.

Behovet for kurs i egen overenskomst.

Etter innspill fra klubber og tillitsvalgte bestemte styret i fagforeningen å invitere til eget kurs for medlem-

mer og tillitsvalgte i Landsoverenskomsten for elektrofagene (LOK). Kurset ble holdt i Haugesund denne gang. Normalt går alle kurs i Sandnes. Det er vedtatt i Distriktet at det skal avholdes kurs både i Haugesund (nordfylket) og helt sør i fylket. Det gjør det enklere for tillitsvalgte som er avhengig av å være hjemme hver dag. Det var stor deltakelse på kurset med over 20 påmeldte. Noen meldte avbud i en av de siste dagene før kurset.

Flere klubber representert på kurset:

Av påmeldingen ser vi at dette er kurs tillitsvalgte og klubbene har behov for. Det var påmelding fra mange klubber som: Eltel Networks i Haugesund, Bravida i Stavanger, Ryfylke Elektro i fra Sauda, ETR fra Haugesund, Aibel fra Haugesund, Helgevold Elektro Haugesund, Tøgersen Elektro fra Haugesund, Sauda Installasjon fra Sauda, GMC Maritime fra Stavanger, og Fabricom fra Stavanger.

Engasjement:

Det var stort engasjement blant deltakerne.

Det er viktig at klubber, medlemmer og tillitsvalgte skolerer seg og kjenner sitt avtaleverk for å ivareta sine medlemmer på en god måte.

STØTTE TIL DE STREIKENDE PÅ SEKKINGSTAD

Av: John Helge Kallevik

Fanemarkering til støtte for arbeidernes krav om tariffavtale i Norse Productions – Sekkingstad på Sotra. Fredag 22. September deltok vi på fanemarkering på Sotra. Norsk Nærings- og Nytelsesforbund (NNN) har på vegne av medlemmene krevd at tariffavtale skal opprettes ved bedriften.

Av: John Helge Kallevik

Det var stort oppmøte under markeringen mot Norse Produksjon (Sekkingstad), på Sotra fredag 22. September. Rundt 70 medlemmer er tatt ut i streik for å få på plass tariffavtale ved fabrikken. Bedriften er en fiskeforedlingsfabrikk.

Det var stor stemning under markeringen. En samlet fagbevegelse med LO lederen Hans Christian Gabrielsen, lederen av Fellesforbundet Jørn Eggum og Jan – Egil Pedersen fra NNN i spissen.

Det var rundt 50 faner var oppstilt, deriblant fagforeningene fra EL og IT Forbundet, representert ved Elektromontørenes Fagforening i Trondheim, Elektrofagarbeiderne, Hordaland, Sogn & Fjordane og E – verksforeningen i Bergen. I tillegg var og EL og IT Distrikt Rogaland representert ved leder Arvid Erga.

Det ble holdt appeller fra LO lederen, leder av Fellesforbundet, lederen i NNN og nestleder i LO Bergen og Omland Anne Åsheim.

Alle appellantene gav sin fulle støtte til de streikende arbeiderne. «Dette er en kamp vi skal vinne. Det er helt uakseptabelt at ikke bedriften aksepterer tariffav-

tale. Det er grunnlaget for vårt demokrati og treparts-samarbeid».

Det er ufine metoder bedriften bruker for å slå ned på kravet. De ringer rundt til medlemmer som er hjemme i sin friperiode, ber dem om å melde seg ut av fagforeningen, for så å komme til Norge for å gjenoppta arbeidet, i stedet for å streike. Noen har meldt seg ut, men de er allikevel en del av streiken, siden de var medlemmer da streiken starta. LO lederen er klar på at dette er helt uakseptabel praksis. Retten til å organisere seg og kreve tariffavtale er nedfelt i det norske lovverket.

Det hevdes fra daglig leder ved fabrikken at de var klare for dialog. Den invitten tok leder av NNN på fanemarkeringen. Da ville ikke daglig leder snakke.

Vi støtter fullt ut de streikenes krav om tariffavtale. De trenger all vår støtte i kampen for å få på plass tariffavtalen.

4. – 5. september avholdt EL&IT Forbundet sin sentrale HMS-konferanse på Thon Arena Hotell i Lillestrøm. Konferansen hadde omlag 44 deltakere. Flere fryktet at HMS-konferansen ville forsvinne som en fast, årlig konferanse, da det tidligere lå an til kutt i budsjettet i forbundet. Heldigvis ser det ut til at konferansen fortsatt vil avholdes årlig. Mange verneombud og hovedverneombud prioriterer denne konferansen høyt, og kommer igjen år etter år, som en del av den faglige oppdateringen en trenger som verneombud.

RELE hadde med 2 deltakere, undertegnede og Terje Hansen, som i tillegg til å være medlem av vårt eget HMS-utvalg, også sitter i Forbundets Sentrale HMS-Utvalg, samt at han er leder av HMS-Utvalget i Distrikt Rogaland. Hjørdis Henriksen og Kai Christoffersen var med fra Forbundet Sentralt.

Noen tema og innledere på Konferansen var;

- Spillavhengighet ved Jarle Wangen, AKAN
- Arbeidstid, Turnus og skiftarbeid ved Ebba Wergeland
- Kønnsforskjeller i arbeidslivet, ved Carina Corbett, STAMI
- Varsling i bedrifter, og vern av varsler, ved Bitten Vatvedt

Ellers hadde vi som gruppearbeid og mange interessante diskusjoner i grupper og plenum.

Deltakerne representerte de fleste deler av landet, og de fleste bransjene i Forbundet, blant annet Energi, IKT, Installasjon, Olje og Gass og Telecom.

De fleste deltakerne fikk nok de sterkeste inntrykkene da Bitten Vatvedt fortalte sin historie og delte sine erfaringer som varsler. Selv om det er kommet nye lover som beskytter varsleren, er det nok fortsatt langt igjen til en kan oppnå full trygghet og ikke risikere reaksjoner, tap eller lide på annen måte etter en varsling.

De fleste av oss ante heller ikke omfanget av spillavhengighet, eller hvor store konsekvenser dette kan ha for den enkelte. Det var en tankevekker for mange, og setter viktigheten av et godt AKAN-arbeid i bedriftene. Her kan det være aktuelt med informasjon og forebygging, samt å oppdage tegn på spillavhengighet på et tidlig stadium.

Ebba Wergeland er en innleder som er av de beste innen arbeidsmedisin, og har vært med på flere konferanser i Forbundet, noe som er særskilt aktuelt nå som flere ønsker å forlenge arbeidsdagen, svekke lovverket, med de konsekvenser dette har for arbeidstakere, familie og samfunn.

Det var mange positive tilbakemeldinger fra konferansen, og de fleste av oss var inspirerte til å fortsette HMS-arbeidet hjemme i egen bedrift, Fagforening og Distrikt. Verdien av å prate med andre verneombud, og nettverksbyggingen er i seg selv verdifull og nødvendig for å utvikle seg videre innen HMS og vernearbeid.

OSLOKONFERANSEN

29. – 30. august 2017

Av: Reidar Skjold

Årets Oslokonferanse ble arrangert for ca. 70 deltakere fra ulike deler av landet i Røde Kors sitt konferansesenter. Arvid Erga, Distrikt Rogaland og Morten Svendsen fra EL og IT Oslo og Akershus åpnet konferansen og var i hovedsak ledere under selve konferansen med god hjelp av andre på paneldebatter.

Debatt med partiene

I et valgår, var det naturlig å starte med en politisk debatt med representanter fra Ap, SV, Rødt og Sp. Partiene på høyre-siden hadde takket nei til å møte oss. Etter innledning fra disse partiene ble det stilt mange gode spørsmål fra aktive deltakere. EL og IT kom i denne sammenheng med mange innspill og opplysninger som politikerne fikk med seg i ryggsekken til sine partikontor. Flere fra Rogaland kom med kommentarer bl. a. innen oljesektoren og muligheten til å bygge vindmøller på ikke produktive oljeinstallasjoner. Ida Wangberg fra Manifest var debattleder under den politiske delen.

Arbeidslivskriminalitet

Første tema etter lunsj, var arbeidskriminalitet med personer fra Skatte Øst og byggpatruljen i Oslo. Byggpatruljen bestod av fagorganiserte fra bl. a. elektrofagene og rør. Annenhver tirsdag var de på byggeplassbesøk med fokus på bl.a. arbeidskontrakter, organisering og HMS. Mye av arbeidet på byggeplassene ble utført av uorganiserte med utenlandsk opprinnelse. Organisasjonsgraden i vårt fagområde var liten.

Pål Fostrud, Skatte Øst hadde fokus på skatteunndragelse og hvitvasking av penger satt i system.

Oslo-modellen

Robert Steen, (sønn av mer kjente Reilulf) finansbyråd i Oslo var en utrolig spennende og engasjert byråd med mange ideer og gode intensjoner. Oslo kommune er storforbruker på varer og tjenester (26 milliarder). I byggebransjen, renhold og transport var det store skatteunndragelser. Oslo har videreutviklet Skiensmodellen og fått navnet Oslomodellen. I denne artikkelen vil jeg ikke kommentere hva det går ut på, men ta for meg kortversjonen. Alle arbeidstakere på byggeplassene i Oslo kommune må ha et elektronisk byggkort, slik at kommunen får en oversikt over hvem som jobber på de ulike plasser. Dette for å redusere falsk identitet og registrering av samme person på flere adresser samtidig. Et nytt krav var: 10 % av alle arbeidstimer skulle utføres av lærlinger. Dette for å sikre at lærlingene fikk lære plasser.

Trakassering av tillitsvalgte

Dag 2: Virkelighetsopplevelse fra tillitsvalgte fra ulike bedrifter i et tøft arbeidsklima mot HR og andre ledere. Det er ikke i tvil om at samarbeidet i enkelte bedrifter / ledelse er blitt mye mer utfordrende for ansatte og tillitsvalgte.

Dette var og en del av agenda til forbundsleder Jan Olav Andersen. Han kommenterte og saksgang og pågående saker i forbundet.

Knut Øygard, Fellesforbundet innledet siste tema, tariffoppgjøret på konferansen. Han belyste AFP, kronetillegg og oppgjørform. Som på alle de andre tema, ble det debatt.

Til slutt vil jeg anbefale andre å delta på Oslokonferansen og få et påfull av info. og innblikk i hvordan andre bedrifter / segmenter har det.

Finansbyråd i Oslo kommune, Robert Steen, gjennomgikk Oslo-modellen, hvor ideen er å fjerne all sosial dumping og arbeidskriminalitet på Oslo kommunes byggeprosjekter.

Foto: Hilde Unosen

Betraktning fra Trond Sale, nestleder av Rønning-klubben

Byggpatruljen Oslo/Akershus

Oslo-konferansen traff nok engang med aktualiteten av de oppsatte temaene.

Det var spesielt interessant det Jan Ole Evensen kunne fortelle om «Byggpatruljen».

Dette er et samarbeid mellom Elektromontørenes Forening Oslo og Akershus og 3 avdelinger i Fellesforbundet. Patruljen gjennomfører byggeplassbesøk hver 14. dag, noen forhåndsmeldt og andre uanmeldt. Patruljen møter både elektrikere og lærlinger som hverken har hørt om EL og IT forbundet eller LO, og verving er derfor en viktig del av patruljens arbeid.

Det er svært liten organisasjonsgrad i hovedstadsområdet, bare 10 %. Det blir også avdekket mye ulovlig innleie. 85 % av all innleie er ulovlig viser patruljens undersøkelser, som også er gjengitt i en rapport skrevet av Lotta Elstad.

Patruljen blir godt mottatt på byggeplassene hvor prosjektledelsen ofte er positive og tar imot hjelp for å få ting på plass. Kun en gang er de nektet adgang. Patruljen har sendt både anmeldelser og bekymringsmeldinger til DLE, DSB og Arbeidstilsynet, men ønsker helst å rettlede og informere på byggeplassene. Dette er en modell som bør og vil bli opprettet i flere byer.

Lykke til videre med dette viktige arbeidet.

INNKALLING TIL HALVÅRSMØTE I ROGALAND ELEKTROMONTØRFORENING 2. NOVEMBER 2017 KL 09:00

MØTE AVHOLDSES I
FOLKETS HUS STAVANGER

SAKSLISTE:

1. GODKJENNING AV MØTEINNKALLING
2. KONSTITUERING
3. INNKOMNE FORSLAG
4. TARIFFOPPGJØRET 2018
5. ARBEIDSLIVSKRIMINALITET INNEN
ELEKTROFAGENE
6. SAKER TIL REP. SKAP EL & IT ROG.
7. BUDSJETT FOR 2018
8. AVSLUTNING

Rapport fra utvalgene

Rapport fra oljeutvalget, september 2017

Av: Leif-Egil Thorsen

Leder av Oljeutvalget,
Leif-Erik Thorsen

Oljeutvalget avholdte møte 6. september, der agendaen for møte stort sett dreide seg om forberedelser til Landstariffkonferansen som går av stabelen i Tromsø, 9.

– 12. oktober 2017.

Oljeutvalget behandlet forslagene som var kommet inn fra klubbene, innen hovedsakelig LOK § 9 og offshore. Det ble gjennomgått alle forslag fra klubbene, argumentert for disse, prioritert og spisset disse for videre levering til fagforeningens styre for endelig vedtak.

Det ble og gjennomgått forslag på delegater som skal delta på LTK og prioritert disse.

Det ble satt opp forslag til de forskjellige valg for posisjoner som velges på samme LTK.

Det ble gjort på formiddagen, der utvalgene (Olje/Installasjon) jobbet hver for seg.

Samme dag ble det avholdt et felles møte mellom Oljeutvalget og Installasjonsutvalget, der medlemmene i utvalgene gikk gjennom alle innkomne forslag og forklart prioriteringene

og argumentert for hvordan utvalgene hadde behandlet de forskjellige forslagene. Dette blir gjort foran hver innlevering av forslag til LTK slik at alle miljøene har kjennskap til hvorfor de forskjellige forslagene er kommet på kravlisten. Utvalgene leverte så en felles liste med prioriteringer over til fagforeningens styre for endelig behandling og beslutning.

Styret avholdt sitt møte dagen etter, og endelig kravliste ble sendt inn til fristen 11. september.

Utvalget avholdt et felles møte med Skip og Oljeutvalget i EL & IT distriktet Hordaland Sogn og Fjordane på Stord den 25. september. Her ble det diskutert både LOK § 9, Offshoreavtalen og Produktivitetsavtalene. I tillegg ble og innleie, bemanningsbyrå, godkjenning av rotasjonsordninger, pensjon og AFP diskutert, med tanke på felles interesser frem mot Landstariffkonferansen. Det ble også diskutert prioriteringer og oppgjørsform på møtet.

Da har utvalget gjort sin jobb, og det er delegatene som nå skal fullføre på konferansen.

Rapport fra studieutvalget

Av: Reidar Skjold, leder Studieutvalget

Leder av studieutvalget,
Reidar Skjold

Stodieutvalget hadde møte sist i Hauge-sund 25. september.

Fagforeningen se til alle klubbene, hvor det ble etterlyst forslag på kursønsker for 2018. Samtidig ønsket vi å høste interessen for oppdateringskurs (GAP-kurs) på elektro og telekom. Det var ingen klubber eller medlemmer som hadde levert inn forslag på denne forespørselen innen fristen.

Vi fikk heller ingen tilbakemeldinger på ønsker om GAP-kurs, verken på elektro eller telekom. I denne omgangen var det å kartlegge et evt. behov for å starte et samarbeid med en skole for å gjennomføre kurset. Dette er litt merkelig, i og med at vi har relativt mange medlemmer, med eldre utdanning.

Utvalget vil informere om noen aktuelle kurs / konferanser for våre medlemmer.

Kommende kurs og konferanser

HMS – konferanse

Konferansen avholdes i Sandnes den 17 og 18. oktober 2017.

Tema: arbeidslivskriminalitet, arbeid i høyden, IA – avtalen, hard HR, tillitsvalgtes arbeidshverdag, arbeidstakers medvirkning og personvern.

Målgruppen for konferansen er verneombud og tillitsvalgte som har interesse for vernearbeid.

Vervekurs

Kurset avholdes i Hirtshals Danmark den 19- 21. oktober 2017. Arrangør er EL&IT Rogaland.

Det er viktig å opprettholde en stabil medlemsmasse. Derfor settes det opp kurs for å øke antall medlemmer i vårt forbund. Antall påmeldte: 13 eks. veiledere hvor ca. halvparten kommer fra vår sektor.

Videregående kurs for tillitsvalgte

Kurset avholdes den 21 og 22 november 2017. Arrangør: EL&IT Rogaland. Kurset avholdes i Hauge-sund.

Tema: dagsaktuelle samfunnsspørsmål, fagpolitisk arbeid, klubben og samfunnet, ledelse, konflikthåndtering, inn og utleie, outsourcing, tillitsvalgt tid og pensjon.

Ungdomskurs i regi av

Rogaland Elektromontørforening

Kurset avholdes den 25. – 27. oktober 2017, på Re-

sidence Hotell i Sandens.

Tema er: Rettigheter på arbeidsplassen, arbeiderhistorie, ungdomsarbeid, lærlinger, lov og avtaler, overvåkning i arbeidslivet, arbeidskriminalitet, politisk påvirkning og tale og debatt – trening.

Avholdte kurs og konferanser

Oslokonferanse 29. – 30. august

God deltagelse fra Rogaland

Tema som ble behandlet var: Stortingsvalg, AFP, overvåkning og kontroll, tariffoppgjøret, arbeidslivskriminalitet og angrep på tillitsvalgte.

Kurs i Landsoverenskomsten – Lok-kurs

Kurset ble avholdt i Hauge-sund den 23 – 25 august 2017, i regi av Rogaland Elektromontørforening. Det var rundt 20 deltakere på kurset, som ga det gode tilbakemeldinger.

Tema på kurset var: Lønnsdannelse, krav om tariffavtale, tariffprosessen, forhandlinger og forhandlingsteknikk, regnskap, protokoller, lønn, arbeid og reisetid, etter og videreutdanning og elektronisk overvåking.

For å få en liste om aktiviteter / kurs, kan en se på EL&IT sine nettsider. Sidene er relativt lette å finne fram i.

Web-kurset «Glød»

Minner om introduksjonskurset «Glød» for tillitsvalgte. Dette er et 1 times web-kurs. Kurset gir en grunnleggende kunnskap for tillitsvalgte. Dette er et supplement til dagens opplæring og kan ikke erstattes av det årlige Startkurset. EL & IT Forbundet har sendt ut info til alle tillitsvalgte om dette.

Kommende eksterne kurs

GAP – kurs i telekom

Kusene avholdes i Oslo, Bergen og Trondheim. Sist nevnte by skal etter plan starte opp et kurs i januar 2018. I Rogaland er det relativt få med fagbrev av eldre dato innen dette fagfeltet. Interesserte kan søke på en av disse stedene.

AOF

Grunnkurs i arbeidsmiljøutdanning: AOF, Hauge-sund. Kursstart: 13.11.2017.

Fagskole HMS: Oppstart 23. januar 2018

AOF, Stavanger

Fagskole HMS: Oppstart 2. januar 2018

Ha en fin høst.

For studieutvalget

Reidar Skjold

Aktuelt fra HMS-Utvalget RELE september 2017

Av: Arne Varhaug, leder HMS-utvalget

Arne Varhaug, leder for HMS-utvalget.

HMS-utvalget hadde forrige møte tirsdag 19. september, i den anledning hadde vi på kort varsel fått til byggeplassbesøk på et leilighetsprosjekt i Ankerhagen på Tananger. Bravida er elektroinstallatør, og Sagen er hoved-

entreprenør.

Inntrykket var positivt, generell ryddighet inne i bygget, lite støv og lite støy gjorde godt inntrykk, noe av det bedre vi har opplevd på våre senere byggeplassbesøk når det gjaldt innvendig orden.

Likevel var det enkelte ting som trakk ned; Manglende sikring av åpninger til vinduer o.l. i noen av leilighetene, generell sikring og noen manglende rekkverk stillas, og manglende tilrettelegging for kvinner.

Det skal legges til rette for arbeidstakere av begge kjønn, Jmfør AML. 4.1 (4) og «Arbeidsplassforskriften» § 3.-4 som sier følgende; «Arbeidsplasser skal normalt ha atskilte garderober for kvinner og menn». Som på mange av våre byggeplasser i dag, kunne det gjerne vært tilrettelagt kokemulighet i spisebrakken, med oppvaskmulighet og tilgang til drikkevann. Mange arbeidstakere kvir seg med å ta drikkevann fra vaskene i garderobebrakkene, da disse ofte kan være smussige og lite tiltalende. Ventilasjon kunne også vært bedre på noen av toalettene.

Vi kunne også se at det var tatt i bruk elektronisk registrering av alle arbeidstakerne på byggeplassen, dette ble gjort ved hjelp av en elektronisk terminal og HMS-kortene til hver enkelt. Her må hver arbeidstaker registrere seg i ved arbeidstidens begynnelse og ved arbeidstidens slutt.

Fra 1. juli 2017 trådte det i kraft en endring i byggherreforskriften, som heretter krever elektronisk registrering av alle arbeidstakere på byggeplasser. Registeret skal være tilgjengelig for blant annet Arbeidstilsyn, skattemyndighetene og verneombud.

For flere i bransjen er dette kravet nytt og ukjent.

På mange arbeidsplasser blir det i disse tider også

innført elektroniske personalarkiver og andre elektroniske registre med personopplysninger. Dette kan nok sees i sammenheng med innføring av ny GDPR-forskrift i EU/EØS-området (General Data Protection Regulation), dette omtales også som Personvernforordningen, som vil overta for Personvernforskriften, og trår i kraft mai 2018. Flere av våre bedrifter vil nok innføre ordningen med personvernombud.

Mer informasjon om dette er å finne hos blant annet datatilsynet.no

<https://www.datatilsynet.no/regelverk-og-skjema/nye-personvernregler/>

Dette er nok et tema som både RELE og Distrikt Rogaland vil følge opp videre i konferanser og annen informasjon.

Det er nå viktig at det gjøres avtaler i hver enkelt bedrift, først og fremst med tanke på endringen i byggherreforskriften, med elektronisk registrering av personell på byggeplasser. Disse avtalene bør omfatte blant annet; Hva som skal registreres, hvem som har tilgang, hva informasjonen skal kunne brukes til hvordan personsikkerheten ivaretas, samt lagring og oppbevaring av informasjonen.

To av medlemmene i HMS-utvalget deltok også på EL & IT Forbundets HMS-Konferanse i Lillestrøm 4. – 5. september.

Lokalt skal det avholdes HMS-konferanse i EL & IT Distrikt Rogaland. Konferansen avholdes 17. – 18. oktober på Hotell Residence i Sandnes. Dette er en type konferanse som noen arbeidsgivere bruker som en del av den faglige oppdateringen av verneombudene.

I utvalget har vi nå hatt særlig fokus på blant annet Støy, Støv, Sanitærforhold, Tilrettelegging for begge kjønn, Spisefasiliteter, Arbeid i høyden, Sikkerhet, Elektronisk overvåking og Trivsel på arbeidsplassen. HMS-Utvalget i RELE tar gjerne imot tips og innspill til saker eller problemstillinger som medlemmene er opptatt av.

Med ønsker om en fin høst fra

Arne Varhaug
Leder HMS-Utvalget

RETURADRESSE:
Rogaland Elektromontørforening
Lagårdsveien 124, 4011 Stavanger

Invitasjon til julemøter i Stavanger (8.12.) og Haugesund (1.12.)

Vi har gleden av å invitere medlemmene til årets julemøter. I år avholdes julemøtene på 2 påfølgende fredager i Haugesund og Stavanger.

TID:	Haugesund Stavanger	Fredag 1. Desember 2017 Fredag 8. Desember 2017
STED:	Haugesund Stavanger	Hotell Saga (Balustraden) Folkets Hus Stavanger
Tidspunkt:	kl 19.00 (både Stavanger og Haugesund)	

Gaver

Det vil bli foretatt utlodning på alle mottatte gaver. Alle tillitsvalgte bes om få gaver fra arbeidsgiverne. Fagforeningen gir en del fenalår til utlodningen. Fagforeningen vil også be om gaver fra engros bedriftene og andre samarbeidsparter.

Informasjon på medlemsmøtene i Haugesund og Stavanger:

Fagforeningen vil informere om aktuelle saker. I tillegg vil det bli servert god mat med noe drikke til. Som tidligere år blir det i år også utlodning av gaver vi får fra våre installatører og grossister og med tillegg av gaver fra fagforeningen.

Verving – trekning av reisegavekort:

Fagforeningen har i hele år hatt en vervekonkurranse. Trekning vil bli foretatt i begge julemøtene.

Reisegavekort på kr 10.000,- vil bli trukket ut både i Stavanger og i Haugesund.

Trekningen vil bli foretatt blant ververne nord og sør i fylket. Jo flere en har vervet desto større er vannersjansen.

Vel møtt.

*Hjemmeside Rogaland Elektromontørforening: <http://www.rele.no/>
Hjemmeside EL&IT Distrikt Rogaland: <http://www.elogit-rogaland.org/>*